

**BOSHLANG'ICH SINFLARGA MATEMATIKA FANINI O'QITISHDA INTERFAOL
METODLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI****Husenova Nilufar Tölgin qizi**

Qo'qond Universiteti Iqtisodiyot va ta'lim fakulteti 4-kurs talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6778726>

Annotatsiya. Maqolada boshlang'ich sinflarda matematika fanini o'qitishning noan'anaviy metod va usullari to'g'risida fikr yuritilgan. Yangi pedagogik texnologiyalar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilariga matematika fanini o'qitishdagi faol uslublar ochib berilgan.

Kalit so'zlar: interaktiv metod, yangi pedagogik texnologiya, o'yinli texnologiyalar, O'quvchi Portfoliosi, didaktik o'yin, mini musobaqalar.

**ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ В
ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ**

Аннотация. В статье рассматриваются нетрадиционные методы и приемы обучения математике в начальной школе. Раскрыты активные методы обучения учащихся начальных классов математике посредством новых педагогических технологий.

Ключевые слова: интерактивный метод, новая педагогическая технология, игровые технологии, Портфолио Ученика, дидактическая игра, мини-конкурсы.

**THE EFFECTIVENESS OF USING INTERACTIVE METHODS IN TEACHING
MATHEMATICS TO PRIMARY SCHOOL PUPILS**

Abstract. The article deals with non-traditional methods and techniques of teaching mathematics in elementary school. Active methods of teaching mathematics to primary school students by means of new pedagogical technologies are disclosed.

Keywords: interactive method, new pedagogical technology, gaming technologies, Student Portfolio, didactic game, mini-competitions.

KIRISH

Boshlang'ich darslarda o'quvchilarning aqliy faoliyatini faollashtirishga, qiziqishni oshirishga va o'quv yaxshilashga yordam beradigan noan'anaviy metodlar va o'ziga xos usullarni qo'llash kerak. Bunday metod va usullardan foydalanilganda o'quvchilar hayratga tushadi va ularning samaradorligi oshadi, ya'ni dars foydaliligaga o'z ta'sirini o'tkazadi.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Noan'anaviy darslar muhim o'quv vositasidir, chunki ular o'quv faoliyatida ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi va bolalarga hissiy ta'sir ko'rsatadi, shuning uchun ular chuqurroq va kuchli bilimlarni rivojlantiradi. Tilga olinga metod va usullar barcha turdagi darslarga tegishli. Matematik diktant o'quvchilarning darsda mustaqil faoliyatini tashkil etish usullaridan biridir. Matematik diktantlar tizimi, bir tomondan, zarur bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirishni, ikkinchi tomondan, ularni tekshirishni ta'minlashi kerak. Shuningdek, siz takrorlash diktantini o'tkazishingiz mumkin, bu o'quvchilarga materialni takrorlash, bilimlarni tizimlashtirish va o'rganilgan masalalar o'rtasida aloqa o'rnatish imkonini beradi. Buning uchun mavzuni o'rganishda o'quvchi qanday asosiy tushunchalarni o'zlashtirishi, qanday ko'nikma va malakalarni egallashi, qanday vazifalarni bajara olishi va bu topshiriqlarning murakkablik darajasi qanday ekanligini aniqlash kerak. Vazifalar aniq, tiniq, tushunarli bo'lishi kerak, bunga o'rganilgan ta'riflarni, teoremlarni, qoidalarni tekshirish bo'yicha savollar, oddiy masalalar va

mashqlarni hal qilish uchun topshiriqlar kiradi. Bunday diktant o'qituvchiga o'rganilayotgan mavzuning asosiy masalalari o'zlashtirilganligini tekshirish imkonini beradi.

TADQIQOT NATIJALARI

Didaktik o'yin

Didaktik o'yin noyob shakllardan hisoblanib, bu bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga qaratilgan shartli ko'ngilochar faoliyatdir. Didaktik o'yinlar - o'quv o'yinlari shaklida tashkil etilgan, o'yin va faol o'rganishning bir qator tamoyillarini amalga oshiradigan o'quv mashg'ulotlarining bir turi bo'lib, ular o'yin faoliyati qoidalari, qat'iy tuzilma va baholash tizimlari mavjudligi bilan ajralib turadi.

Ushbu o'yinlarning o'ziga xos xususiyati odatda usulning asosi sifatida ishlatiladigan o'yin mavjudligi bilan o'lchandi. O'yinda ishtirokchilarning faoliyati rasmiylashtiriladi: qoidalar mavjud, qat'iy baholash tizimi bor, shuningdek, tartib-qoidalar tushuntiriladi. Didaktik o'yin shunday jamoaviy va maqsadli o'quv faoliyati bo'lib, unda har bir ishtirokchi va umuman jamoa asosiy vazifani hal qilishda birlashadi va ularning xatti-harakati g'alaba qozonishga qaratilgan bo'ladi.

MUHOKAMA

Mini-musobaqalar faollashish uchun o'tkazish yaxshidir. Ularning asosiy maqsadi o'rganilayotgan mavzu bo'yicha o'quvchilarning bilimini tekshirishdan iborat. Raqobat ruhi har bir o'quvchini ishga jalb qiladi, chunki bu kimning jamoasi g'alaba qozonishiga bog'liq.

Har bir jamoaning o'quvchilari nafaqat vazifalarni hal qilishlari, balki hamma narsa to'g'ri bajarilganligini tekshirishlari kerak va qiynalgan o'quvchilarga kuchliroq o'quvchilar yordam berishadi. Barcha muammolarni tezroq hal qiladigan jamoa g'alaba qozonadi. Kodlash topshiriqlari ham o'quvchilarning qiziqishini uyg'otadi: doskada misollar yonida javoblar taklif qilinadi, harflar bilan kodlanadi. O'quvchilar topshiriqlarni bajaradilar, to'g'ri javobni tanlaydilar va to'g'ri javobga mos keladigan harf kodini ochadilar. Natijada o'quvchilar shifrlangan so'zni oladilar. O'quvchi portfeli "O'quvchi portfeli" texnologiyasi zarur fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishga, ya'ni aks ettirish va o'z-o'zini kuzatishni shakllantirishga yordam beradi. O'quvchi portfeli o'quvchining o'z ijodiy, kognitiv ishini o'z-o'zini baholash, o'z faoliyatini aks ettirish vositasi bo'lib, u o'qituvchi tomonidan ishlab chiqilgan va o'quvchi uchun topshiriqlarni o'z ichiga olgan hujjatlar to'plami, o'quvchining mustaqil ishidir.

XULOSA

O'quvchi o'qituvchining topshirig'iga binoan yoki o'z xohishiga ko'ra darsda bajargan ishni mustaqil ravishda (testlar, matematik diktantlar, so'rovnomalar, hisobotlar, xabarlar va boshqalar) yoki uyda (uy vazifasi) tanlaydi. "Portfolio" yoki ba'zi topshiriqlar o'quvchilar tomonidan tushuntiriladi: nima uchun u ushbu aniq ishlarni tanlashni zarur deb biladi. Har bir ish, shuningdek, o'quvchining qisqacha sharhi bilan birga keladi: u bu ishda (aniq topshiriqlar uchun) nimaga erishdi va nimaga erishmadi, u o'qituvchining bahosiga rozimi, ish natijalaridan qanday xulosalar chiqarishi mumkin? Bu ishda asosiy narsa o'quvchining o'zini-o'zi baholashi, asoslash, izohlash, argumentlash shaklida amalga oshiriladi. Materialni tanlash uchun ajratilgan vaqtdan so'ng yoki o'rganilgan bo'lim bo'yicha ma'lum miqdordagi ishni tugatgandan so'ng, o'quvchi sinf yoki guruhda taqdimot uchun o'zining "Portfolio" sini taqdim etadi. Oldingi barcha mulohazalar quyidagi xulosaga olib keladi: o'quvchilarni o'qitish bilan bog'liq bo'lgan barcha narsalar, ularning bilim faolligini faollashtirish, ma'lumotlar bilan ishlash, sinfda nostandart usullar va ish shakllarini amalga oshirishda qabul qilinishi kerak.

Foydalanagan adabiyotlar ro'yxati

1. Ziyomhammadov B., Tojiyev M. Pedagogik texnologiya — zamonaviy o'zbek milliy modeli. — T.: «Lider Press», 2009.
2. Golish L.V., Fayzullayeva D.M. Pedagogik texnologiyalarni loyihalashtirish va rejalashtirish. O'quv uslubiy qo'llanma// Ta'limda innovatsion texnologiya seriyasi. — T.: 2010.
3. [Http://docplayer.com/43975714-Nestandardnye-formy-i-metody-obucheniya-na-urokahmatematiki.htm](http://docplayer.com/43975714-Nestandardnye-formy-i-metody-obucheniya-na-urokahmatematiki.htm)